

Мектеп психологы жүргізген іс-шаралар:

Психологиялық-педагогикалық қолдау жұмысы дәстүрлі түрде білім беру процесінің барлық қатысушыларын қамтиды: оқушылар, ата-аналар және мұғалімдер.

Мектептің психологиялық-педагогикалық қолдау жұмысының мақсаты: Білім алушыларды табысты оқыту, дамыту, әлеуметтендіру және кәсіби білім беру траекториясын саналы таңдауды қалыптастыру үшін психологиялық-педагогикалық және әлеуметтік жағдайлар жасауға бағытталған психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді жүйелі ұйымдастыру.

Мектептің психологиялық қызметі келесі бағыттар бойынша құрылады:

- диагностикалық;
- түзету-дамыту жұмысы;
- кеңес беру;
- алдын алу қызметі;
- ағартушылық жұмыс.

Ата-аналармен отбасылық қарым-қатынасты нығайту мақсатында «Менің отбасым» тренингі, «Отбасы мен үшін...» тренингі, «Біз біргеміз» кәсіби даму мектебінің тренингі, «Махаббатпен тәрбиелеу» тренингі, «Ата-аналар академиясы», «Отбасылық ережелер, қалай сүю және сүйікті болуы керек?» ағарту бағыты бойынша тренингтер өткізілді. Қиын жағдайға тап болған жасөспірімдерге, ата-аналарға әлеуметтік психологиялық көмек беру бағыты бойынша ата-аналармен психологиялық көмек беру бағытында жұмыстар жүргізілді. Ата-аналар жиналысында түсіндірме, қолдау жұмыстары жүргізілді. 9-11 сынып оқушыларының ата-аналарымен емтихандарға және мамандық таңдау бойынша оқушыларға қолдау көрсету мақсатында кеңестер және тренингтер ұйымдастырылды.

Білім алушылармен алдын алу және ағартушылық бағыт бойынша өткізілген тренингтер мен сынып сағаттары:

- «Позитивті қарым-қатынас» сынып сағаты 3 сынып
- «Жанжалды алдын алу» сынып сағаты 6 сыныптар
- «Мен сөйлескім келеді сынып сағаты» 2 сыныптар
- «Мектептегі сәтсіздіктерден қалай аулақ болуға болады?» сынып сағаты 7 сынып
- «Өзің туралы айтып бер» сынып сағаты 1 сынып
- «Адам нені бағалау керек?» сынып сағаты 10 сынып
- «Жасөспірімдерге арналған кеңестер» сынып сағаты 8 сыныптар
- «Ата-анаңызбен ұрыспауды қалай үйренуге болады?» сынып сағаты 9 сынып
- «Мен басқалар сияқты емеспін және біз бәріміз ерекшеленеміз» сынып сағаты 4 сынып
- «Мен кімін? Мен қандаймын?» психологиялық клуб тренингі

«Буллинг құрбаны- жасөспірімдер» сынып сағаты 8-9 сынып
 «Қош бол шиеленіс» сынып сағаты 11 сынып
 «Ұлдар мен қыздар туралы» сынып сағаты 2 сынып
 «Есте сақтауды жаттықтыру» сынып сағаты 4 сынып
 «Мектеп оқушысы кім?» сынып сағаты 1 сынып
 «Мен достар әлеміндемін» сынып сағаты 5 сынып
 «Біз бәріміз біргеміз» сынып сағаты 3 сынып
 «Мен және менің достарым» сынып сағаты 3-4 сынып
 ПИЗА ға дайындық бойынша психологиялық қолдау тренингі 9 сынып
 «Мен және менің әлемім» сынып сағаты 6 сынып
 «Түстер елі» сынып сағаты 1 сынып
 «Эмоциялар мен мінез-құлық» сынып сағаты 11 сынып
 «Психология құпиясы» психологиялық клуб бойынша сабақ
 «Байланыс практикумы» сынып сағаты 7 сынып
 «Бірге жүру қызықты» сынып сағаты 2 сынып
 «Адам өміріндегі эмоциялар» психологиялық клуб бойынша сабақ
 «Өзіңе апарар жол» сынып сағаты 9 сыныптар
 «Менде бар ең жақсымын» психологиялық клуб сабағы
 «Жақсы көңіл-күй іздеу» сынып сағаты 1 сынып
 «Тиімді қарым-қатынас дағдыларын дамыту» психологиялық клуб бойынша сабақ
 «Стресске төзімділік» психологиялық клуб бойынша сабақ
 «Менің табысты болашағым» бағдарламасы бойынша тренингтер

Білім алушылардың мектепке дайындығын психологиялық-педагогикалық бағалау оқу жылының қыркүйек айында жүргізіледі.

Зерттелгендердің санаты мен саны

1-ші сынып оқушыларының саны	2024-2025 оқу жылы
	50 оқушы

Кесте 2. 1-ші сынып оқушыларының мектепке дайындық диагностикасының нәтижесі

Дайындық деңгейі	2024-2025 оқу жылы
Дайындығы деңгейі жоғары	48
Дайындығы төмен	2

2-кестеден орта есеппен оқушылардың мектепке 96% оқуды бастауға дайын екендігі көрінеді. Бұл оқушылардың мектепке және білім беру процесіне бейімделуі өте жоғары. Жалпы, бұл балаларға ересектердің қосымша көмегі қажет емес.

Оқушылардың 4% мектепке дайын емес. Бұл балаларда тұрақты оқуды бастаудағы қиындықтарды байқауға болады. 2 оқушының бірінде анықтамасы бар. Бірақ бұл балалар негізінен білікті ұйымдастырылған педагогикалық ықпал арқылы мамандардың қосымша көмегімен оқуға бейімделеді.

Кесте 3. 1-ші сынып оқушыларының бейімделу кезіндегі диагностикалау нәтижесі

Мотивациялық дайындық деңгейі	2024-2025 оқу жылы
жоғары	44
орта	4
төмен	2

Кесте 3. 1-сынып оқушыларының бейімделу диагностикасының нәтижелері.

3-кестенің нәтижелерін талдау бірінші сынып оқушыларының 88% - жоғары оқу мотивациясы бар екенін, танымдық қызығушылық танытатынын көрсетті. Бұл балалар мақсаттарды, маңыздылықты түсінеді. 8% оқу мотивациясының орташа деңгейде және төмен деңгей 4% анықталды.

Зерттелгендердің санаты мен саны

5-ші сынып оқушыларының саны	2024-2025ж.
	59 оқушы

2024-2025 оқу жылында оқушыларды мектепте ынталандыру әдістемесінің **сауалнама нәтижелері:**

5 «А» сыныбында барлығы 23 оқушы, сауалнамаға қатысқаны 18 оқушы. Ата-анасы қарсы- 1 оқушы.

5 «Ә» сыныбында барлығы 18 оқушы, қатысқаны 18 оқушы ата-анасы қарсы-1 оқушы.

5 «Б» сыныбында барлығы 17 оқушы, қатысқаны 15 оқушы.

1.1. Дж.Морено сауалнамасының нәтижелері:

- Оқушылардың орташа деңгейде құрдастарымен қарым-қатынас орнатуы байқалды. Көптеген оқушылар өздеріне таныс балалармен жақсы қарым-қатынаста екендігі туралы мәлімдеді.

- Белгілі бір оқушылардың топтық жұмыста белсенділігі төмен болғаны байқалады. Бұл олардың топ ішіндегі рөлдерді игеруде қиындықтар туғызғанын көрсетуі мүмкін.

- Лидерлер оқушылардың таңдауына байланысты әр сыныптан 2 және 3 оқушыдан анықталды.

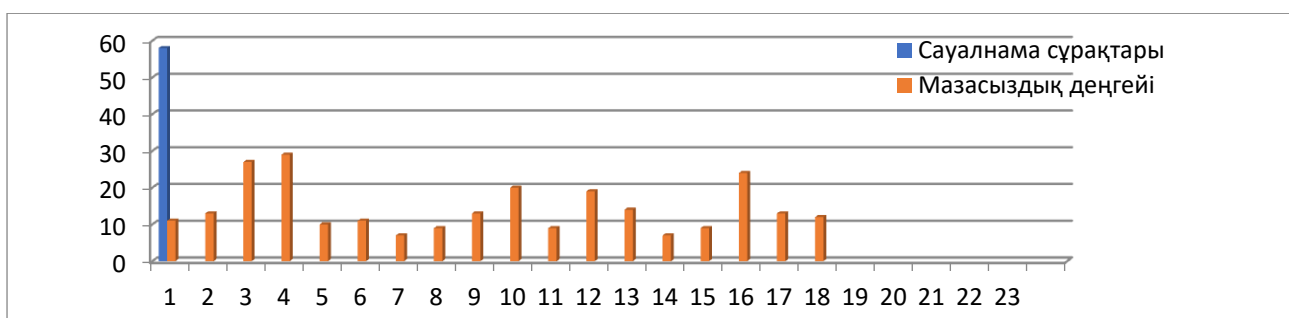
1.2 Филипс сауалнамасының нәтижелері:

- Оқушылардың басым көпшілігі оқу жүйесіне бейімделуде орташа нәтиже көрсетті. Яғни, сабақтар мен тапсырмалар ауыр болғанымен, олар осы жаңа тәртіпке үйренуде.

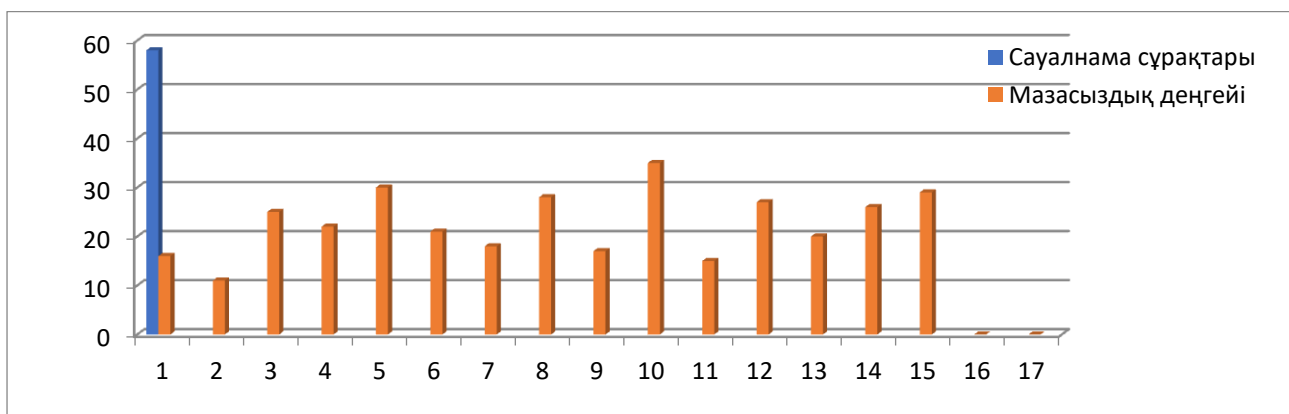
- Оқушылардың мектепке деген эмоциялық қатынасы нейтралды немесе оң. Олардың көпшілігі мұғалімдермен жақсы қарым-қатынаста екенін және мектеп өмірінде өзін жайлы сезінетінін айтқан.

- Кейбір оқушылар сабақтар мен мектеп ережелерін қабылдауда қиындықтарға ұшыраған, әсіресе бақылаудың күшеюі мен жаңа талаптардың пайда болуы олар үшін кішігірім стресс тудырған, сол бойынша жұмыстар жүргізілді.

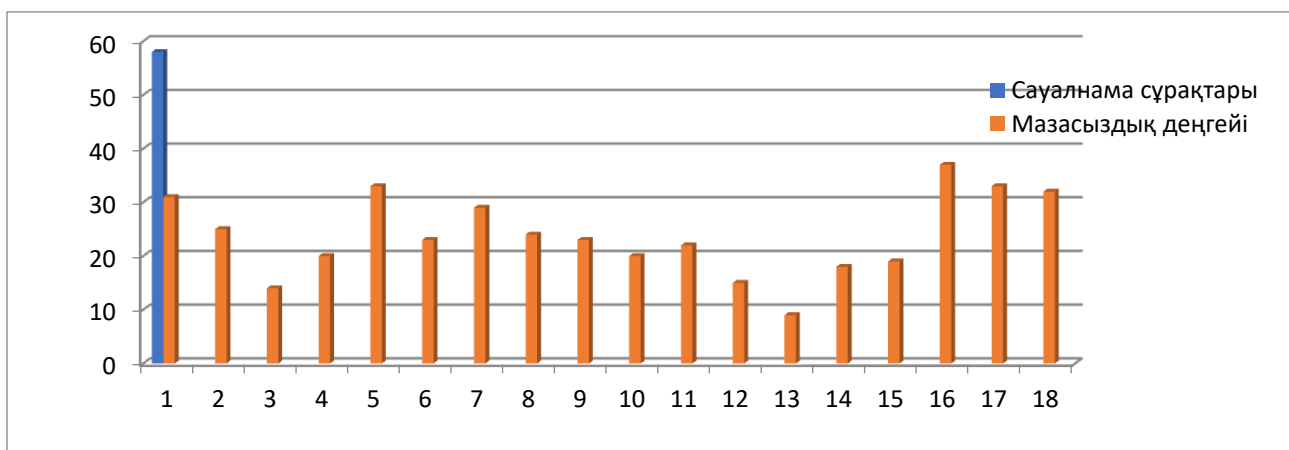
5 «А» сынып нәтижесі

5 «Ә» сынып нәтижесі

5 «Б» сынып нәтижесі

Зерттелгендер саны

1-11 ші сынып оқушыларының саны	2024-2025ж.
	633 оқушы

1-11 сынып оқушыларының мектепке мотивация деңгейін диагностикалау нәтижелері.

	2020-2021ж.
жоғары	358
орта	249
төмен	22
теріс көзқарас	4

2024-2025 оқу жылында көрсетілген нәтижелерге сәйкес мотивация деңгейі жақсы көрсеткішке қол жеткізілді. Төмен және теріс көзқарас көрсетілген оқушылармен жеке және топтық жұмыстар жүргізілді.

Қараша және мамыр айында жоспар бойынша 8-11 сынып оқушыларының қатысуымен Ц.Д.Спильбиргер-Ю.Л.Ханин әдістемесі алынды.

8-11 сынып оқушылары арасында қараша айында психологиялық денсаулығын сақтау, аутодеструктивті мінез-құлықтың алдын алу жұмысы бойынша Ц.Д.Спильбиргер-Ю.Л.Ханин әдістемесі алынды. Бұл әдістеме жеке және жағдайға байланысты алаңдаушылыққа бағытталған.

Әдістемеге қысқаша анықтама:

Жеке адамның қасиеті ретінде алаңдаушылықтың деңгейін анықтау өте маңызды, себебі ол қасиет субъектінің мінез-құлқын жете білуге мүмкіндік береді. Алаңдаушылықты жеке және жағдайға байланысты (реактивті) қасиет ретінде жіктеп зерттеуде Ч.С.Спилбергердің әдістемесі көп қолданылуда, оны орысшаға аударып, бейімдеген Ю.Л.Ханин болды.

Жағдайға байланысты алаңдаушылық адамның ширығушылық, абыржушылық, қамкөңілділік, күйгелектік, т.б сияқты эмоциялық жағдайларында туындайды.

Ю.Л.Ханин бойынша жағдайға байланысты алаңдаушылық адамда әртүрлі әлеуметтік-психологиялық күйзеліске(стресс) қарсы реакция ретінде пайда болады.

Бұл әдістеме бойынша тұлға өз алаңдаушылығының дәрежесін анықтай алады. Әдістеменің қорытындысы тұлғаның психодинамикалық ерекшеліктерін айқындап

қана қоймай, тұлғаның әрекет қабілеттілігі мен белсенділігін, оның темпераменті мен мінезінің параметрлерінің өзара байланысы туралы жалпы мәселені де қамтиды. Әдістеме тұлғаның кең көлемдегі субъективті сипаттамасы болып келеді, дегенмен бұл психодиагностикалық жоспарда оның құндылықтарын төмендетпейді.

Жекелік алаңдаушылықтың мөлшері тұлғаның өткен тәжірибесін сипаттайды, яғни, оның басынан кешірген жағдайға байланысты алаңдаушылықтың дәрежесін анықтайды. Жағдайға байланысты және жеке алаңдаушылық шкалалары жеке-жеке болып келеді.

Әдістеме нәтижесі:

8-11 сынып оқушыларының сауалнама нәтижесіне тоқтала кетсек,

30 баллға дейін	төменгі алаңдаушылық;
31-45 баллға дейін	орташа алаңдаушылық;
46 дан асса	жоғары алаңдаушылық

Осы шкалаға байланысты оқушылардың көрсеткіштері төменгі алаңдаушылық және орташа алаңдаушылық деңгейі анықталды.

Ұсыныс:

Орташа алаңдаушылық деңгейі анықталған оқушылармен сынып жетекшілерімен бірлескен жұмыс жасау. Психологиялық ойындар мен көңіл-күйлерін көтеретін жаттығулар жасау. Осы ұсыныс бойынша жұмыстар жүргізілуде, және де жалғасын табады...

9-11-сынып оқушыларының кәсіби - бағыттылығын анықтау мақсатында төмендегідей жұмыс жүргізілді.

"Менің табысты болашағым" кәсіби бағдар бағдарламасын психологиялық қолдау түрінде өткізу 9-11 сынып оқушыларына мамандық таңдаудағы ішкі сенімсіздіктер мен стрессті жеңуге, дұрыс шешім қабылдау қабілетін дамытуға бағытталған. Бағдарламаның психологиялық қолдау тәсілімен құрылуы оқушылардың эмоционалды танымдық және әлеуметтік дағдыларын дамытуға мүмкіндік береді.

Мақсаты:

Оқушылардың өз қызығушылықтары мен қабілеттерін анықтау арқылы болашақ мамандықты саналы таңдауына психологиялық қолдау көрсету.

Міндеттері:

1. Оқушыларға өзін-өзі тану және өз қабілеттерін анықтау дағдыларын дамыту.

2. Мамандық таңдаудағы қиындықтар мен сенімсіздіктерді жеңуге көмектесу.
3. Оқушылардың жеке қызығушылықтары мен мүмкіндіктерін болашақ мамандықпен үйлестіру.

Қорытынды

2024-2025 оқу жылында 9-11 сынып оқушыларының қатысуымен «Менің табысты болашағым» тақырыбындағы кәсіби бағдар бағдарламасы бойынша жоғарыда көрсетілген мақсаттарға бағытталған жаттығу және сауалнамалар жүргіздім. Психолог сағаты оқушыларға қызықты болды. Білім алушылар өзіне қандай мамандықтың жақын екендігін анықтай алды.

Педагог-психологтың кеңес беру журналы

2024-2025 оқу жылында кеңес беру журналына 60 сұраныс келіп түскен. Оның ішінде бірінші реттік және кезекті қайта келген сұраныстарда бар.

Кеңес беру журналында оқушылардың сабақ үстінде шулауына және де мұғалімді тыңдамауына, сыныптағы өзара түсініспеушіліктерге байланысты келіп түскен сұраныстар саны-20 . Сол сұраныс бойынша жұмыстар жүргізілді, мәселенің мән-жайы талқыланды.

Ал, ата-аналар тарапынан келіп түскен сұраныстарға келер болсақ, жалпы жыл басынан бері 8 сұраныс келіп түскен. Ұл-қыздарының жеке мәселесіне және де мінез-құлықтарына, мектепке бейімделуіне байланысты сұраныс туындаған. Педагог-психолог тарапынан осы сұрақ бойынша кеңес беру жүргізілді.

Оқушылар тарапынан келіп түскен сұраныстар саны 32 сұраныс келіп түсті. Негізгі мәселе өзара келіспеушіліктер, түсініспеушіліктерге байланысты туындаған. Педагог-пси хологтар осы мәселе бойынша сыныптағы достық қарым-қатынасты арттыру мақсатында тренинг ұйымдастырды.

Кеңес беру журналы бойынша

Оқу жылы	Кеңес берудің жалпы саны			Кеңес берудің сипаты					
				Ақпараттық			Мәселені шешу		
	оқушылар	педагогтар	Ата-аналар	оқушылар	педагогтар	Ата-аналар	оқушылар	педагогтар	Ата-аналар
2024-2025	32	20	8	27	17	4	5	3	4

Түзету-дамыту қызметі бойынша жүргізілген психологиялық сүйемелдеу жұмыстар:

Кәсіби даму тренингтері, «Менің табысты болашағым» кәсіби бағдар бағдарламалар, «Адам өміріндегі эмоциялар» сынып сағаты, «Аутодеструктивті мінез-құлықтың алдын алу» бағдарламасы.

Түзету-дамыту бағыты бойынша жүргізілген жұмыстарға «Менің табысты болашағым» бағдарламасы бойынша 9-11 сынып оқушылары арасында ай сайынғы мамандық таңдау бойынша сабақ-тренингтер ұйымдастырылды. Оқушылардың ҰБТ-мен Мемлекеттік емтихандарға дайындығын күшейту, сенімсіздіктерін жою, сенімділіктерін арттыру, мамандық тағдауда өз қызығушылықтарына байланысты қандай мамандықтар сәйкес келетінін анықтауға көмектесуге байланысты сауалнамалар, тренингтер өткізілді. 9-сыныптардағы 16 жасқа толған PiZA тестіне дайындықтарын қолдау бойынша жұмыстар жүргізілді.

«Аутодеструктивті мінез-құлықтың алдын алу» бағдарламасы бойынша бірлескен жұмыстар жүргізілді. Мектепте буллингтің алдын алу бойынша сауалнамалар мен алдын алу жұмыстары жүргізілді.

Кәсіби даму мектебінің мұғалімдерге арналған, ата-аналарға арналған, оқушыларға арналған тренингтері өткізілді.

Түзету жұмыстары "Табысқа жету жолы", "Шығу жолы әрқашан бар", "Мен – бірінші сынып оқушысымын", "Мен – бесінші сынып оқушысымын", "Біз ерекшеленеміз, бірақ біз біргеміз" бағдарламалары бойынша жүргізілді, сондай – ақ Алтынсарин бағдарламасы бойынша психокоррекциялық сабақтар, сыныпты біріктіруге және өзін-өзі бағалауды арттыруға арналған шағын тренингтер өткізілді.